

§241

Bussgods i Jämtland Härjedalen (RS/1937/2017)

Sammanfattning

Bussgods ingår som en avdelning inom Länstrafiken i Jämtlands län AB. Uppgiften är att på persontrafikens villkor befordra gods inom länet och över landet. Bussgods ska agera på marknads villkor och inte vara samhällsunderstödd.

Godsmarknaden har ökat de senaste åren, trots det minskar antalet frakter för bussgods. Under januari – juni 2017 var antalet frakter 33 400, 8 % lägre än samma period 2016.

Verksamheten har redovisat underskott de senaste åren, årsprognosen för 2017 är – 4,4 mkr.

Olika förslag till åtgärder har utretts. Förslaget att ingå i ett ”Bussgods Norr AB” tillsammans med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten är en konkret åtgärd.

Den utveckling som sker inom bussgods Jämtlands län ger ändå anledning till eftertanke. Att gå in i ett större bussgodsbolag med de stora förluster som verksamheten uppvisat de senaste åren och den vikande utveckling som några av de andra länen uppvisar, innebär en risk. Risken är att det nya bussgodsbolaget kommer att få lönsamhetsproblem, om avveckling blir aktuell så är länet till 25 % ägare genom Länstrafiken i Jämtlands län AB.

Om bussgods läggs ner kommer den privata marknaden att ta över allt eller stora delar av verksamheten. Var försörjningssvårigheter kan komma att uppstå är svårt att förutse.

Av bolagsordning för Länstrafiken i Jämtlands län AB framgår att ” godshantering kan bedrivas, godsservice ska erbjudas på kommersiella villkor...”

Regionala utvecklingsnämnden behandlade ärendet 2017-09-05, §129 och föreslår regionfullmäktige

1. Länstrafiken i Jämtlands län AB ska inte köpa aktier eller överlåta bussgodsverksamheten till bolaget Bussgods i Norr AB, som är under namnändring.
2. Bolagsordning för Länstrafiken i Jämtlands län AB revideras, i punkt 3 utgår skrivningarna ”Även godshantering med linjetrafik i länet, till grannlänen samt övriga landet kan bedrivas - Bussgods”, och ”Bolaget ska också erbjuda godsservice på kommersiella grunder”.
3. Länstrafiken i Jämtlands län AB ges i uppdrag att avveckla avdelningen bussgods inom bolaget.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Yrkanden

Eva Hellstrand (C) yrkar följande:

"Bussgods har idag ett länsomfattande nät av inlämnings- och utlämningsställen. Många företag, i främst glesbygd, använder sig av tjänsten i dag. Därför tycker Centerpartiet att frågan om nedläggning av Bussgods i Region Jämtland Härjedalen förtjänar en betydligt noggrannare analys. Vår uppfattning är att det skulle vara oansvarigt och presumtivt skadligt för Region Jämtland Härjedalen att fatta ett sådant beslut endast på de grunder som i nuläget finns. Olyckligtvis hanteras frågan samtidigt som "gamla synder" inom Länstrafiken kommit upp till ytan gällande bland annat fördelning av intäkter för resor över länsgränser vilket renderat ett stort underskott innevarande år. Det har inneburit att en viss panik uppstått och nu riskerar Bussgods att "få betala priset" för andra försyndelser.

Länstrafiken har, under en längre tid, tillsammans med Regionen och övriga län i Norrland diskuterat och planerat ett gemensamt bussgodsbolag "Bussgods Norr". Detta i syfte att skapa och säkerställa ett hållbart transportsystem i Norrlands inland. Beslut om Bussgods Norr har fattats i Norrbotten och Västerbotten, och kommer snart även att fattas i Västernorrland. Region Jämtland Härjedalen har fram till i början av sommaren varit positiva till det nya bussgodsbolaget. I förslaget om Bussgods Norr fördelas ansvaret i bolaget med 25% på varje part. Eftersom Region Jämtland Härjedalens andel av verksamheten är betydligt lägre så bör möjligheten att förhandla fram en lägre procent utredas. Det kan också finnas stödmöjligheter för livsmedelsförsörjning i glesbygd som Regionen hittills inte har undersökt.

När det ekonomiska läget i vårt Bussgodsbolag närmare analyseras så finner vi att det operativa resultatet, de direkta intäkterna minus de direkta kostnaderna, är positivt. Det är när internfakturerings, som bygger på fördelningsnycklar och schablonberäkningar, tillkommer som att resultatet blir negativt. Dessa krävs för att skapa marknadsmässiga villkor men kan givetvis diskuteras och förändras.

Centerpartiet föreslår att

- inget avvecklingsbeslut fattas
- konsekvenser och förutsättningar för heltäckande och fungerade godshantering/ transportsystem i Region Jämtland Härjedalen analyseras
- konsekvenser för näringslivets behov av godshantering och transporter i hela Region Jämtland Härjedalen, framförallt i de glesare delarna analyseras
- en genomgripande och saklig analys av hur stor besparing en avveckling skulle ge samt en tidslinje när eventuella besparingar skulle få genomslag, analysen ska också innefatta relevansen gällande fördelningsnycklar och schabloner.
- förhandlingar med övriga norrlandslän om ägarandelen i Bussgods Norra AB inleds
- stödmöjligheter för transport av livsmedel i glesbygds undersöks
- utreda om och hur mycket av Region Jämtland Härjedalens interna godshantering och transporter som skulle kunna läggas ut på entreprenad. En åtgärd som skulle kunna understödja och säkerställa ett heltäckande transportsystem i Region Jämtland Härjedalen"

Regionstyrelsen

2017-10-04

Anton Nordqvist (MP) och Jörgen Blom (V) yrkar bifall till Eva Hellstrands yrkande.

Robert Uitto (S) och Susanné Wallner (M) yttrar sig.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Eva Hellstrands yrkande och finner regiondirektörens förslag antaget.

Beslut

Regionstyrelsen tillstyrker regionala utvecklingsnämndens förslag.

Jäv

Thomas Andersson (C) förklarar sig jävig och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Reservationer

Eva Hellstrand (C), Elin Lemon (C), Jörgen Blom (V) och Anton Nordqvist (MP) reserverar sig till förmån för Eva Hellstrands yrkande.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Bussgods i Jämtland Härjedalen
- §129 Regionala utvecklingsnämnden Bussgods i Jämtland Härjedalen
- PM Bussgods Jämtland Härjedalen